

Abstract. Visser 't Hooft (1900-1985). Een leven voor de oecumene

Sommigen noemden hem de diplomaat van God, anderen de paus van de oecumene, maar hij werd ook een bars en lastig mens genoemd. Willem Adolf Visser 't Hooft is een van de bekendste Nederlandse theologen buiten Nederland. Hij drukte een belangrijke stempel op de wereldkerk. Al op jonge leeftijd zette hij zich in voor internationale oecumenische jeugd- en studentenorganisaties (Nederlandse Christen Studenten Vereniging, YMCA, World Student Christian's Federation). Zijn grote levenswerk werd de Wereldraad van Kerken, waarvan hij van 1948 tot 1966 secretaris-generaal was. Met overtuigingskracht betrok Visser 't Hooft de eenheid van de kerk op de verscheurdheid van de wereld en verwachtte daarvan een helend effect. Onder zijn leiding ontwikkelde de Wereldraad zich tot een invloedrijke mondiale speler. Naar Visser 't Hooft en zijn mensen werd geluisterd.

Er is eigenlijk geen groot thema in de 20^e eeuw waarmee Visser 't Hooft zich niet heeft bezig gehouden. De nasleep van de Eerste Wereldoorlog, de effecten van de economische crisis, de opkomst van Hitler, de Tweede Wereldoorlog, de verhouding tussen bezet Nederland en de Nederlandse regering in Londen, vluchtelingenwerk en wederopbouw, verzoening, dekolonisatie en zending, de Koude Oorlog, de stichting van Israël, apartheid, de Cypruscrisis, de Cubacrisis, secularisatie en emancipatie. Maar na een periode van kerkelijke vernieuwing, kwam de terugslag. Er kwam kritiek op de institutionele oecumene en de Rooms-Katholieke Kerk werd geen lid van de Wereldraad. Het lidmaatschap van de Russische Kerk waarvoor Visser 't Hooft hard had gewerkt, was omstreken. Niet al zijn plannen zijn gelukt, maar Visser 't Hooft heeft de Wereldraad van Kerken met verve op de kaart van de geschiedenis gezet als een belangrijke concretisering van de eenheid van de kerk.